

AKAM NEHEMIAH KE ABAÑA IKỌT ESIE

Nehemiah 1:1-11; 2:1-8; 9:1-38

ỌYỌHỌ UKPEP-ŃKPỌ 445

Eke Mkp̄arawa

IKỌ IBUOT: “Iyenyuñ ibọ se ededi eke ibeñede ke ubọk esie, sia nnyin inimde mbet Esie, inyuñ inamde se inemde Enye esit” (1 John 3:22).

Etop Mfuhọ

Eyen Israel kiet emi ekekerede Nehemiah okoduñ ke esen idut emi okoyomde usuñ ọkpọñ obio emana esie. Ema enọ enye eti idaha ke okure edidem ke Shushan. Do, enye ama enyene ifet ndinam ñkpọ nno edidem, edi enye ikotimke ikop idaresit. Enye ama aka iso ekere abaña isoñ emi ekedide ebiet iduñ ikọt esie ye Jerusalem emi ekebọpde Itie-ukpono Abasi emi Nditọ Israel ekesikade eketuak ibuot enọ Abasi.

Usen kiet enye ama osobo mme irenowo emi eketode Judah, obio emana esie edi. Enye ama enyene udoñ ndikop ñkpọ mbaña Jerusalem. Nehemiah ama obup mmọ ñkpọ abaña mme owo ye Itie-ukpono Abasi ke Jerusalem. Edi etop emi mmọ ekenode enye ama ọnọ enye mmem-idem ye mfuhọ. Mmọ ete ke mme owo “etie ke akwa ukut ye ke esuene.” Ema etiñ enọ enye ete ke ibibene Jerusalem ama owure, mme itim esie enyuñ eta ikañ. Ke ini oro ekesibọp mme ibibene ekanare mme obio mbak mme asua. Mme owo ekesiduk enyuñ ewọrọ ke obio eto ke mme itim, emi ekesiberide ke okoneyo. Nehemiah ama ọfiọk ete ke obio Jerusalem ye Itie-ukpono Abasi emi nditọ Abasi ekesituakde ibuot enọ Abasi ikenyeneke ukpeme emi mmọ ekpenyenede. Nehemiah ama ọfuhọ eti-eti onyuñ atua eyet.

Akam

Nditua nnyuñ nseme ikedighe ñkukure ñkpọ emi Nehemiah akanamde. Enye ama etre udia onyuñ ọbọñ akam. Edi akpanikọ ete ke enye ama ọfiọk abaña akam Solomon ke ini ekebọpde akpa Itie-ukpono Abasi. Solomon ama ebeñe Abasi ete okop onyuñ ọbọrọ akam emi mbon ntañ-mfep edibọñde inọ Enye, “ese obio . . . ye ufọk emi” emi enye ọbọpde ke enyiñ Ọbọñ (2 Chronicles 6:34, 35). Abasi ama ọbọ mme uwa ye akam Solomon, ñko Enye ama onyuñ ọbọrọ akam mbio ntañ-mfep.

Daniel

Nnyin imokot ite ke Daniel ama esibọñ akam eberede ekpri usuñ-ofum (window) esie ese Jerusalem. Enye ama esitọñọ edọñ ọbọñ akam utim ikata ke usen; ọnọ Abasi esie ekọm (Daniel 6:10). Nnyin imokut ñko ite ke Abasi ama ọbọrọ akam Daniel ke ini eketopde enye esin ke obube mme ekpe. Edidem eseme okot Daniel ete, “O Daniel, owo Abasi uwem, nte Abasi fo emi afo anamde ñkpọ esie kpukpru ini, emekeme ndinyaña fi mbọ mme lion?” (Daniel 6:20). Nnyin imeti ite ke Abasi ama “edikubi mme lion inua” mmọ ikenamke Daniel ñkpọ, “koro enye ọkọbuotde idem ye Abasi esie.”

Eti Uwut-ñkpọ

Mbon Abasi emi enim eti uwut-ñkpọ enọ nnyin mfin emi, oro edi edibọñ akam. Ke Luke 18:1, nnyin imokot ite ke Jesus ama otop ñke onyuñ ekpep ete, “mme owo ekpebọñ akam kpukpru ini ekunyuñ ekpa mba.” Ke mme itie ñwed efen ke Ikọ Abasi, Jesus eti nnyin ete yak ikpeme inyuñ ibọñ akam. Spirit ama enyik Paul ndiwet nno Mbon Philippi ete, “ke kpukpru ñkpọ, esaña ye akam ye mkpe-ubọk ye ekọm, esian Abasi se eyomde” (Ñwed Mbon Philippi 4:6). Ke ini Paul abatde “ofuri ñkpọ ekọñ Abasi,” enye ọsọñọ etiñ ete mbon-ekọñ Abasi enyene ndibọñ akam kpukpru ini ọkọrọ ye ñkpọ-ekọñ (Ñwed Mbon Ephesus 6:13-18).

Mme Akam Emi Ebọrọde

Nehemiah ama ọfiọk ete ke akam akan ediwak ikọ. Enye ama ọfiọk ete ke odu mme idaha eke owo enyenede ndisim man ebọrọ akam esie. Nehemiah ama eti Abasi ete ke Enye edi Abasi emi anamde akpanikọ ye mmọ emi “emade Enye, enyuñ enimde mbet esie.” Jesus ama ekpep mbet Esie ukem ikọ emi. Jesus ọkọdọhọ ete, Mbufo ema ema Mi, eyenim mbet Mi. (John 14:15). Ke Ñwed James 1:22 nnyin ikot, “Yak mbufo edi mme anam-ikọ, ekudi mme andikokop ikpọñ-ikpọñ.” Ekeme ndidi Nehemiah ama ama Abasi onyuñ onim mbet Esie mikpedighe ntre enye ikpọdọhọke ite yak Abasi eti ikọ Esie.

Nehemiah ikesehe idemesie ke edinen ikonyuñ itĩńke ino Abasi nte imo ifonde, ke ini enye obońde akam. Enye ama onyime ete ke imo ima inam idiok-ńkpọ ke ini edem, edi omum enwońo Abasi ke abaña edidahado-ńno. Nehemiah ama eti Abasi abaña Iko Esie emi Moses ekewetde: “Afiakde etiene Jehovah Abasi fo, onyuñ okopde uyo esie, . . . ke ofuri esit fo, ye ke ofuri ukpoń fo; . . . ndien Jehovah Abasi fo . . . eyetua fi mbom” (Deuteronomy 30:1-3). Nehemiah ama onyime ete ke ekesuan ndito Israel koro mmọ ekebiatde mme ewuhọ Abasi, kpa nte Abasi okodohode. Edi Nehemiah ama afiak etiene Abasi, onyuñ onim mme mbet Esie, onyuñ enyene idorenyin ete ke Abasi eyeńwam imo ndifiak nnyoń nka Jerusalem, “ebiet” emi Abasi “ekemekde” ndiwuk enyiń Esie.

Ibọrọ

Abasi okoboro didie akam Nehemiah? Ke ofioń inañ ama ekebe, Nehemiah ama anam ńkpọ ono Edidem ye mfuhọ ke iso esie. Akananam enye idukke iso edidem ye mfuhọ. Edidem ama obup ntak emi enye okofuhode. Edidem ama odohọ ete ke edi “mfuhọ esit,” koro Nehemiah ikodohoke. Okposuk edi Nehemiah okokopde ndik, enye ekenyene ndiboro edidem; ke ntre enye ama etiń abaña usuhore itie Jerusalem ke obio emana esie. Edidem ama obup se enye okoyomde ndinam. Nehemiah ama ebeńe ndinyoń nka Jerusalem man ikoboro mme ibibene.

Uduak

Ikokureke ke Nehemiah ndibon akam nnyuń mbuotidem ke Abasi ikpoń, edi enye ama enyene udon ndinam utom ndinyuń nnam udeme esie man ńkpọ eneńere ebono ke Jerusalem. Ndusuk owo ebon akam edi inyeneke udon ndinam baba ńkpọ kiet ndińwam. Nwed James etiń abaña owo emi okutde eyen-ete eren me eyen-ete anwan eke odude ke unana edi odohọ ete, “Sańa suń-ń; akpakam afo okut edisine-ńkpọ ye udia” (James 2:16); edi enye inohọ mme ńkpọ eke enenade ke ikpohidem. Nso idi udori? Ke ini nnyin inyenede ukeme ndińwam, ikemke ndibon akam ikpoń-ikpoń.

Nehemiah ama enyene udon ndikpoń inem okure edidem ndinyuń nnam ńkpọ nno Abasi. Nehemiah ama ebeńe, ema enyuń enyime eno enye ndika Jerusalem. Ema enyime enye ndika enyuń eno mme owo esańa ye enye enyuń eno enye mme enañ-mbakara ye mme nwed itoro emi okotode edidem. Ke Ecclesiastes 9:10 nnyin ikot, “Da odudu fo nam kpukpru se ubok fo okutde ndinam.” Nehemiah ama anam oro. Enye ama akama nwed emi okonode enye unen ndisibe mme eto ke akai edidem, emi okowutde ete ke enye ama ebeńe idem ndibop. Ukpep-ńkpọ efen eke idinyenede etiń ete ke Nehemiah ama afiak aka Jerusalem nko ke ema ebop mme ibibene.

Iko Abasi

Nehemiah ama ekere eti-eti abaña mme owo ye ufok. Enye ama ofiok ete man owo ebọ edidion Abasi, mme owo enyene ndinam Iko Abasi. Man ekop uyo, mmọ enyene ndifiok se Iko Abasi odohode.

Ke akade iso, ke edibop ibibene ama okokure, Nehemiah ama akabare edi Tirshatha, oro edi andikara (Nehemiah 8:9). Ema ebon mme owo oto kiet man ekop “ńwed mbet Moses, emi Jehovah okowukde Israel.” Mme owo oro ikokopke ikpoń-ikpoń, edi ema etonon ndinam Iko Abasi.

Ezra, ofiok-ńwed ama okubore nwed oro onyuń ekpep mme owo. Mmọ ekut nte ewetde ete ke ana nte enim usoro mme Ataya. Mmọ eda mme ńkọk eto enam mme ataya ndiduń ke esit ke urua usoro, kpa nte ibet eketemede. Ke usen ke usen mmọ ekot mbet, emi edide akpa ikpehe ke Nwed Abasi. Ekenem mmọ didie nte mmọ ekekopde uyo Abasi! Otońode ke ini Joshua, emi akadade mmọ oduk ke Isoń Canaan, mmọ ema etre ndinim Usoro mme Ataya. Nso oruk idara ikoyohọ esit mmọ ke ini mmọ enamde emi! Kpa ntre mfin, owo okut ata idara ke ndinam Iko Abasi, Edisana Nwed Abasi.

MME MBUME

- 1 Nso ikedi utom Nehemiah ke Shushan, okure edidem?
- 2 Enye akanam didie okop abaña nte ńkpọ eketiede ke Jerusalem?
- 3 Etop emi enye okokopde akafina didie enye?
- 4 Nso idi ntak emi Nehemiah okobonde akam?
- 5 Nso efen ke enye akanam ke esiode edibon akam?
- 6 Edidem akanwam Nehemiah didie?

- 7 Nso idi ntak emi Nehemiah akakade Jerusalem?
- 8 Abasi ọkọbọrọ didie akam Nehemiah?
- 9 Nehemiah akañwam didie mme owo oro?
- 10 Nso ke Nditọ Israel ekenam ke ini mmọ ema ekekop Ikọ Abasi?